

Σε αναζήτηση λύσεων

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ*

Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ στους μακροοικονομικούς και μικροοικονομικούς δείκτες είναι ένα θέμα επίκαιρο, ωστόσο πολυσυζητημένο. Έχουμε ακούσει και κατανοήσει τόσο τις επιδράσεις της κρίσης, όσο και τα πιθανά ή απίθανα σενάρια για τις επρχόμενες εξελίξεις. Δεν είμαι, ωστόσο, βέβαιος πως έχουμε πραγματικά αντιληφθεί τις ευκαιρίες που μας δίνει αυτή η κατά τα λοιπά δύσκολη συγκυρία, τόσο για την ουσιαστική διερεύνηση των αιτιών που έχουν οδηγήσει στην παρούσα κατάσταση, όσο και για την επέμβαση και αναμόρφωση των συστημάτων που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εποχής μας.

Σε ό,τι αφορά στο ασφαλιστικό ζήτημα, όσο μελάνι και αν έχει κυθεί, δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα ουσιαστικός διάλογος στον οποίο να συζητούνται θέματα πέραν της αναδιάρθρωσης των παραμέτρων του πρώτου πυλώνα, και στον οποίο να έχει λάβει μέρος και ο κλάδος της ιδιωτικής ασφάλισης. Το υπάρχον αναδιανεμητικό σύστημα έρχεται αντιμέτωπο αφενός με τα ελλιπή αποθεματικά των ταμείων, και αφετέρου με τις επιπτώσεις μιας ανεστραμμένης δημογραφικής πυραμίδας και της παράλληλης αύξησης της ανεργίας.

Στο χώρο της ιδιωτικής ασφαλιστικής αγοράς, κυριαρχούν τρεις τάσεις. Πρώτη είναι η απομόχλευση της οικονομίας, που οδηγεί ήδη στη μείωση των κυβερνητικών και ιδιωτικών δαπανών και επενδύσεων και πιέζει αρνητικά

και την ανάπτυξη των ασφαλιστικών εργασιών και των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Δεύτερη τάση είναι η σταδιακή αποκατάσταση της φήμης της ασφαλιστικής αγοράς λόγω της αναβάθμισης της εποπτείας της από την Τράπεζα της Ελλάδος και της επικείμενης εφαρμογής του Solvency II. Τελευταία τάση αποτελεί η έντονη πίεση στο ασφαλιστικό, με την εξίσου έντονη ανεστραμμένη δημογραφική πυραμίδα, που θα λειτουργήσει ως καταλύτης για τη μελλοντική ανάπτυξη της ασφαλιστικής αγοράς.

Τα στοιχεία που πρόσφατα δημοσίευσε ο ΟΟΣΑ στην έκθεση "Pensions at a glance 2011" επιβεβαιώνουν, αριθμητικά, απόψεις και θέσεις ήδη εκφρασμένες από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ). Σύμφωνα με τα στοιχεία, το προσδό-

κιμο ζωής μετά τη συνταξιοδότηση -στα 62,4 έτη- είναι για το 2011 τα 20,9 χρόνια (μέσος όρος για τις χώρες του ΟΟΣΑ). Θα πρέπει, δηλαδή, ο μέσος συνταξιοδοτούμενος πολίτης να καλύψει τις σημερινές αυξημένες ανάγκες διαβίωσης για τα προσεχή 20,9 χρόνια με μία σύνταξη που αναμένεται να διαμορφωθεί στα 360 ευρώ, σύμφωνα με τα νέα μέτρα. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται πως από το ποσό της σύνταξης ο κοινωνικός φορέας καλύπτει στη χώρα μας το 98%, την ίδια στιγμή που στην υπόλοιπη Ευρώπη καλύπτει το 60%. Υπάρχει, δηλαδή, αυξημένη εξάρτηση από έναν πρώτο πυλώνα (την πολιτεία) που φαίνεται να μην αντέχει τις πιέσεις, και ταυτόχρονα ελάχιστη ανάπτυξη του δεύτερου και του τρίτου πυλώνα (δηλαδή, των επαγγελματικών ταμείων και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, αντίστοιχα).

Η ελληνική ασφαλιστική αγορά μέσω της ΕΑΕΕ έχει εκφράσει εδώ και καιρό τις θέσεις της για την επίλυση του συνταξιοδοτικού ζητήματος, θέτοντας συγκεκριμένους στόχους και στάδια εφαρμογής, ενώ καλεί την πολιτεία και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σε διάλογο. Θεωρούμε πως η επίλυση του συνταξιοδοτικού ζητήματος απαιτεί συνεργασία της ασφαλιστικής αγοράς και της πολιτείας για την από κοινού εύρεση λύσης και την καλλιέργεια ασφαλιστικής συνείδησης. Οι αυξανόμενες απαιτήσεις στο ασφαλιστικό απαιτούν αύξηση της αποταμίευσης και μπορούν να λυθούν οριστικά, εάν συμπληρωματικά προς το υπάρχον αναδιανεμητικό σύστημα ληφθούν μέτρα διαρθρωτικά, τα οποία θα επιτρέψουν την παράλληλη οικοδόμηση και ενός κεφαλαιοποιητικού συστήματος συντάξεων. Η ιδιωτική ασφάλιση διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά που την καθιστούν τον καταλληλότερο φορέα για την υλοποίηση αυτού του κεφαλαιοποιητικού συστήματος: υποδομή, ανθρώπινο δυναμικό, κεφάλαια, μηχανογραφική υποδομή, τεχνολογία -ειδικά στη δυνατότητα παροχής σύνταξης-, και βεβαίως, σημαντική εμπειρία.

Παρά τη δύσκολη συγκυρία, αυτό μπορεί να γίνει μόνο αν δοθούν στους πολίτες συγκεκριμένα φορολογικά κίνητρα τα οποία θα είχαν σημαντικά οφέλη και για την ελληνική οικονομία, καθώς το κατάλληλο θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο θα κατευθύνει τις αποταμιεύσεις σε κρατικά ομόλογα και το ελληνικό χρηματιστήριο, στηρίζοντας έτσι σημαντικά την εγχώρια κεφαλαιαγορά. Η αυστηρή εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος και το καθεστώς φερεγγυότητας Solvency II που θα εφαρμοστεί από την 01/01/2013 θα διασφαλίσουν την αξιοπιστία του συστήματος.

Το πρόβλημα της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού είναι αλληλένδετο με τη δημοσιονομική πειθαρχία. Εάν δεν υπάρξει συμπληρωματική αποταμίευση για τις συντάξεις, που θα προκύψει μόνο αν δοθούν συγκεκριμένα φορολογικά κίνητρα στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα, τότε ο κρατικός κορβανάς θα επιβαρύνεται με εκθετικό τρόπο από τα ελλείμματα των ταμείων και οι κοινωνικές πιέσεις θα αυξάνονται. Η συγκυρία είναι τέτοια που η λύση μπορεί να βρεθεί μόνο με φυγή προς τα εμπρός... □

*Ο κ. Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου είναι πρόεδρος της Επιτροπής Ζωής, Συντάξεων και Τραπεζοασφαλειών της ΕΑΕΕ και διευθύνων σύμβουλος της EFG Eurolife Ασφαλιστικής.